

Tid Torsdagen den 17 oktober 2013, kl 16.10 – 16.40

Plats Bråvallasalen, Stadshuset

Justerat Måndagen den 28 oktober 2013

Maria Östberg Svanelind

Jan Tigerström

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Maria Östberg Svanelind (S), vice ordföranden

Jan Tigerström (M)

Lars Svärd (M)

Theréz Randquist (M)

Per Hallberg (M)

Daniel Forslund (FP)

Lars Arell (S)

Åke Askensten (MP)

Anna Bäcklund (MP)

Tjänstgörande ersättare:

Göran Kindvall (M)

Gustav Johansson (M)

Sara Gunnerud (S)

Clara Lindblom (V)

för Joakim Larsson (M)

för Karl Malmqvist (C)

för Maria Nygård (S)

för Ann-Margarethe Livh (V)

Ersättare:

Maria Hagbom (M)

Patrik Silverudd (FP)

Inga Osbjer (FP)

Kenneth Nilsson (S)

Håkan Olander (S)

Elin Olsson (MP)

Lennart Tonell (MP)

Tjänstemän:

Tillförordnade förvaltningschefen Gunnar Jensen, Marita Anheim, Ann-Charlotte Bergqvist, Mårten Frumerie, Lena Mittal, Kristofer Stjernqvist och Åsa Wigfeldt samt borgarrådssekreteraren Martin Edgélius.

§ 1**Val av justerare och tid för justering****Beslut**

Exploateringsnämnden utser Jan Tigerström (M) att tillsammans med vice ordföranden Maria Östberg Svanellind (S) justera dagens protokoll.

Justering sker måndagen den 28 oktober 2013.

§ 2**Frågor för beredning och eventuell information från kontoret**Skrivelse för beredning

Anmälan görs av inkommen skrivelse till exploateringsnämnden enligt följande:

1. Skrivelse angående Campingstugorna i Karlsvik strand, Maria Östberg Svanellind m.fl. (S)
E2013-511-01780

Beslut

Exploateringsnämnden överlämnar skrivelsen till exploateringskontoret för beredning.

§ 3**Anmälan av inkomna skrivelser till exploateringsnämnden**

Inkomna skrivelser m.m. till exploateringsnämnden enligt förteckningar från den 8 oktober 2013 och den 17 oktober 2013 anmäls.

§ 4**Anmälan av delegationsbeslut fattade inom exploateringskontoret**

Dnr E2013-010-00030

Beslut

Exploateringsnämnden godkänner anmälan.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 18 september 2013.

§ 5**Anmälan av protokoll från rådet för funktionshinderfrågor**

Dnr E2013-005-00036

Protokoll nr 7/2013 från stadsbyggnadsnämndens och exploateringsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågors sammanträde den 9 september 2013 anmäls.

§ 6**Anmälan av ekonomisk uppföljning september 2013**

Dnr E2013-112-00241

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner anmälan.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 1 oktober 2013.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind (S) finner att nämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Åke Askensten m.fl. (MP) enligt följande:

Partierna bör komma överens om att de lönsamhetskrav som finns på exploateringsnämnden ska minska. Med dagens lönsamhetskrav – som innebär att högstbjudande får köpa marken – försvåras möjligheten att få byggherrarna att gå med på t.ex. miljöanpassat byggande.

Med dagens markpriser är det också svårt för byggherrar att få ekonomi i hyreslägenheter, vilket är ytterst beklagligt då staden är i stort behov av hyreslägenheter.

§ 7**Parkeringskostnaderna i bostadsproduktionen. Svar på skrivelse från Åke Askensten m fl (MP)**

Dnr E2013-340-01132

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden besvarar skrivelsen i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 25 september 2013.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind (S) finner att nämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Åke Askensten m.fl. (MP) enligt följande:

Vi tackar för svaret från exploateringskontoret.

Av svaret framgår bl.a. att "Produktionskostnaden per p-plats i garage uppskattas till 375 000 kronor. I förortslägen är 70 procent platser i underjordiskt garage. Produktionskostnaden uppskattas till 350 000 kronor per plats. För resterande andel, 30 procent, som antas vara markparkeringar beräknas produktionskostnaden uppgå till 30 000 kronor per plats".

Det finns dock andra uppgifter om betydligt högre produktionskostnader. Enligt en rapport som beställts av SKL gällande Årstafältet var exploateringskostnaden per underjordisk garageplats 500 000 kr. Om den siffran (från 2012) stämmer och är representativ blir flertalet kostnadsposter betydligt högre än de som anges i exploateringskontorets svar på vår skrivelse.

För att återgå till svaret på skrivelsen beräknas garageplatsernas hyrespåverkan uppgå till mellan 64 och 248 kr per månad för en lägenhet på 100 kvm. Endast de bästa innerstadslägena ger överskott (3 kr).

I övrigt noterar vi att staden subventionerar parkeringsplatser i hus med äganderättar i de fall staden ställt krav på p-platser. Ett alternativ borde vara att sänka parkeringstalet jämfört med den vanliga nivån, som förefaller vara minst 1 plats per lägenhet.

Vår uppfattning är att den boende som inte använder parkeringsplats heller inte ska behöva betala för den.

Svaret från exploateringskontoret liksom rapporter från Trafikverket och SKL illustrerar behovet av att minska antalet p-platser och att tillämpa betydligt lägre parkeringstal.

Särskilt uttalande lämnas av Clara Lindblom (V) enligt följande:

Exploateringskontorets svar på skrivelsen från Åke Askensten m.fl. (MP) belyser problematiken kring de höga parkeringstalen på ett mycket tydligt sätt. Precis som konstateras i svaret förhöjer parkeringstalen produktionskostnaderna radikalt, vilket i slutändan landar på de boendes hyresavi i slutet av varje månad.

I Stockholms stad råder som bekant en akut brist på bostäder som unga och studenter har råd att efterfråga. Ett sätt att pressa boende- och nyproduktionskostnaderna är således att sänka parkeringstalen, och genom exploateringsavtalet därefter säkerhetsställa att detta även resulterar i lägre boendekostnader för hyresgästerna. Det skulle även innebära att värdefull mark kan användas till bostads- istället för parkeringsändamål.

Vänsterpartiet vill dock se mer än enbart sänkta parkeringstal – de ska vara flexibla också. Det skulle innebära att behovet av parkeringsplatser prövas i varje enskilt fall, då exempelvis närhet till kollektivtrafik och tänkt målgrupp för nyproduktionen tas med i beräkningarna. Det finns ingen anledning att bygga

fler parkeringsplatser än vad som motsvarar stadens normer för tillgänglighet, när nyproduktionen ligger i ett mycket kollektivtrafikhärläge eller kommer bli bostäder för unga och studenter. Genom att säkerhetsställa en god kollektivtrafikförsörjning och tillgång till kommersiell- och offentlig service i alla stadsdelar kan behovet av bilresor och parkeringsplatser minska ytterligare.

§ 8

Stadens policy för Stockholms fritidsbåtliv

Dnr E2013-330-00931

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner förslag till policy för Stockholms fritidsbåtliv.
- 2 Exploateringsnämndens förslag till policy överlämnas till kommunfullmäktige för slutligt godkännande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets och idrottsförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande från den 2 oktober 2013.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) enligt följande:

Vi välkomnar förslaget till policy för stadens båtliv. Policyn har identifierat såväl övergripande som mer detaljerade frågor och kommer sannolikt komma till stor nytta. I ärendet resoneras om längden på de avtal som ska tecknas med båtklubbarna och vi vill understryka behovet av långa kontrakt, 20 till 25 år, för att klubbarna ska kunna göra nödvändiga miljöinvesteringar.

Särskilt uttalande lämnas av Åke Askensten m.fl. (MP) enligt följande:

Det är positivt att det finns ambitioner att ta en diskussion med båtklubbarna angående miljöproblemen de kan orsaka. Det är dock viktigt att det verkligen ställs krav på klubbarna och att detta tydligt regleras i avtal. Staden måste också ha kontinuerliga uppföljningar av miljökraven och vidta åtgärder gentemot klubbar som inte uppfyller kraven. Som en sista utväg ska brister i att uppfylla miljökraven vara en giltig orsak till att säga upp ett arrende i förtid.

§ 9**Områdesprogram för Blackebergsvägen. Inriktningsbeslut**

Dnr E2013-513-01578

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner inriktningsbeslut enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande samt ger exploateringskontoret i uppdrag att fortsätta utredningsarbetet till en kostnad om 17 miljoner kronor.
- 2 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för etapp 1 inom programområdet.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 19 september 2013.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Jan Tigerström m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) föreslår (se beslutet).
- 2) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att ärendet återremitteras enligt följande:

Samrådsförfarandet

Områdesprogrammet har varit ute för offentlig granskning och samråd. Enligt uppgift inkom 272 synpunkter/kommentarer/anmärkningar vilket indikerar ett stort engagemang hos befolkningen i berörda områden. Många av dessa synpunkter är konstruktiva och genomarbetade och kommer med alternativa "bättre" lösningar. Dessutom framförs vissa sakuppgifter som borde behandlats i den fortsatta processen. Ingen av framförda synpunkterna har beaktats eller på något sätt påverkat det ursprungliga förslaget/planen. I föreliggande ärende omnämns inte ens "resultatet" av samrådsförfarandet.

Området, etapp 1.

Området vid rondellen i korsningen Blackebergsvägen/Bergslagsvägen, samt vid tunnelbanan vid Islandstorget och bensinstationsområdet lämpar sig väl för exploatering. Bra är att stärka entréerna till och mellan Norra respektive Södra Ängby och Blackeberg.

Området bör dock planeras om en del. Bättre *arkitektonisk kvalitet* nås genom att lyfta fram Ängbykyrkan, Lilla Ängby gård, milstenen och skålgropsstenen och deras kulturhistoriska sammanhang. Bromma hembygdsförenings sakkunniga förslag är mycket bra nämligen att "den långa byggnaden norr om Lilla Ängby gård flyttas söderut, för att ingå i det nya bostadskvarteret och bilda rygg bakom Lilla Ängby. Härigenom lyfts gårdsmiljön fram i den offentliga miljön kring det föreslagna torget. Kyrkan får den rymd framför sig som behövs för att den skall komma till sin rätt och solinstrålningen till torget förbättras." Fler förslag till arkitektoniska förbättringar finns bland de 272 inkomna synpunkterna (som står staden till buds helt gratis).

Planområdets avgränsning

De geografiska avgränsningarna av programarbetet är inte lämpliga utan borde omfattat de faktiska stadsdelarna. Blackeberg har under åren förtätats med många omfattande projekt och den ad hoc-planering som drabbat Blackeberg gynnar inte denna vackra ännu så länge välplanerade stadsdel.

Områdena, etapp 2 och 3.

Programmets grönmarksintrång är alldeles för omfattande och exploateringar söder om Björnsonsgatan är olämplig. Åter igen vill man exploatera i Sherwoodskogen som utgör ett svagt samband i Storstockholms gröna kilar en grönkil av lokal och regional betydelse, Görvälnkilen. Befolkningen i Blackeberg förväntas tåla alla exploateringar av sin park och naturmark.

Att bygga på östra sidan om Blackebergsvägen riskerar påverka riksintresset Södra Ängby på ett negativt sätt och ska undvikas. Även för att skog och äng används för lek och rekreation.

Gatu- och cykelnätet är utmärkt idag. Parkrummet behöver dock skötas och naturmarken behöver tillgängliggöras – inte exploateras. De kompensationsåtgärder som föreslås är fullständigt otillräckliga. Kopplingen Södra Ängby – Blackeberg finns i form av parkmark och kulturmiljöer. Det är dessutom bara att promenera över gatan. Den befintliga barriären är snarare en ekonomisk och eventuell en mental barriär som inte byggs bort med dyra bostadsrätter längs Blackebergsvägen.

Beskrivningarna i och analyser i områdesprogram och underlagsmaterial är tämligen omfattande - men resulterar i vad? Svaret är precis som vanligt, mängder av friliggande punkthus på bekostnad av värdefull naturmark. Det anges även i utredningen att ”Förslaget på områdesprogram medför stora kostnader (ledningsflytt, nytt torg, om- och nyanläggning av vägar m.m.) vilket innebär att det är viktigt att de tre utbyggnadsetapperna får en tillräckligt hög exploateringsgrad vid detaljplaneläggning” - detta är ju snarare en god anledning att avbryta mycket av planeringen.

Ett framtida riskmoment är att materialtransporter av mycket stor omfattning från tunneldrivning av Förbifart Stockholm planeras bl.a. fraktas per båt till Tyska Botten för att med mängder av lastbilstransporter på just Blackebergsvägen köras iväg till andra kommuner och platser för krossning eller uppläggning. Här uppstår klara intressekonflikter.

Den viktiga naturmarken för de boende i området och för ekosystemen

Det finns ett svagt stöd i nu gällande översiktsplan för planeringen. Staden borde fokusera på att planera i de utpekade noderna i stället för att planera överallt och mest av allt i grönområden.

Planeringen av ny bebyggelse i Bromma måste ske med hänsyn även till den gröna infrastrukturen, d.v.s. det ska finnas sammanhängande, med varandra förbundna natur- och parkområden för att garantera robusta ekosystem. I en tid med allt ökande klimatförändringar måste de mångfunktionella ytorna som utgörs av icke exploaterade ytor värnas. Natur- och parkmark gör livsmiljön i staden mer robust och bidrar med ekosystemtjänster för mångmiljonbelopp. De

grönstråk som finns kvar i våra närförorter har stor betydelse för de boendes fysiska och psykiska välbefinnande. De ständigt återkommande förtätningsprojekten som planeras utan inbördes sammanhang riskerar att förstöra de kvalitéter som naturmarken mellan byggnaderna i våra förorter utgör. Den moderatledda majoriteten påstår gång efter annan att man inte bygger i naturområden. Det är ju helt uppenbart inte korrekt. Här exploateras stora ytor naturmark och ett stort antal träd faller.

Utöver föreningar, intressegrupper och boende bör Miljö- och Hälsoskydds-förvaltning och nämnds utlåtande tillmätas stor vikt vid den fortsatta planeringen.

Alternativa lokaliseringar

Vi har ett stort bostadsbehov i hela kommunen, där lösningen på problemet finns i *Bromma stadsdel!* Genom att lägga ner Brommaflyget kan markområdet användas för en fantastisk ny stadsdel.

3) Clara Lindblom (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

- att i huvudsak bifalla kontorets förslag på områdesprogram
- att andelen hyresrätter i programmet höjs till 75 procent
- att byggnationen på Blackebergsbackens norra sida utgår
- att därutöver anföra

Som vi alla vet är bostadsbristen i Stockholmsregionen akut, vilket innebär att förslaget innebär ett mycket välbehövligt tillskott av bostäder. I första hand saknas dock hyresrätter som exempelvis unga och studenter har råd att efterfråga, varför andelen hyresrätter i förslaget bör höjas. Staden bör vidare säkerhetsställa att nyproduktionshyrorna i området pressas. Detta kan åstadkommas genom användande av markanvisningstävlingar där yt- och kostnadseffektivt byggande utgör ett villkor för deltagande, sänkta parkeringstal och riktmärken för normhyran i nyproduktionen redan i exploateringsavtalen. Allmännyttan kan även tilldelas en högre andel av markanvisningarna, som genom att exempelvis upphandla SABO:s Kombohus kan säkerhetsställa att området tillförs bostäder med pressad nyproduktionshyra.

Vidare menar Vänsterpartiet att uppförandet av flerbostadshus på fyra till sex våningar norr om Blackebergsbacken bör utgå ur förslaget, eftersom naturmarken har beskrivits som "ekologisk betydelsefull spridningskorridor" som därmed inte ska exploateras på det sätt som förslaget innebär. Kontoret bör istället uppdras att utreda om exploateringsstalet istället kan höjas inom övriga etapper, eller om ett antal av flerfamiljshusen kan utgöras av små och yteffektiva lägenheter som kan efterfrågas av exempelvis äldre och ungdomar.

Avslutningsvis menar vi att detta förslag visar hur staden kan ta ett samlat grepp om planeringen av nya stadsdelar. Vänsterpartiet menar att samtliga markanvisningar i framtiden bör ske utifrån en områdesplanering, det vill säga oavsett om det rör ett förtätningsprojekt eller planeringen av en ny stadsdel. Däremot bör de boende involveras redan i framtagandet av områdesplaneringarna, eftersom delaktighet i ett tidigt skede av planprocessen både stärker den lokala demokratin, minskar risken för överklaganden och säkerhetsställer att nyproduktionen svarar mot de faktiska behoven som finns i stadsdelen.

Beslutsgång i delen om återremiss

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind (S) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind (S) ställer övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Jan Tigerström m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S).

Reservation

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Clara Lindblom (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag till beslut.

§ 10**Markanvisning för seniorbostäder inom del av fastigheten Åkeshov 1:1 i Bromma till Riksbyggen Ekonomisk Förening/Bonum seniorboende**

Dnr E2011-513-00735

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden anvisar mark för seniorbostäder inom del av fastigheten Åkeshov 1:1 till Riksbyggen och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 10 september 2013.
Skrivelser från boende i området.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Jan Tigerström m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) föreslår (se beslutet).
- 2) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att ärendet återremitteras enligt följande:

Den föreslagna platsen för ett tjugotal bostadsrätter (s.k. seniorbostäder vilket i praktiken till utformning och standard är detsamma som "vanliga" bostadsrättslägenheter) är olämplig för den föreslagna exploateringen fr.a. beroende på att området idag utgör en välbesökt lekplats i ett grönområde.

Förslaget innebär att ny lekplats ska byggas i ett närliggande kuperat

grönområde (ett skogsområde) som idag bl.a. används för äventyrslekar för lite äldre barn. Allmänintresset att behålla nuvarande lekplats och grönområde är av större betydelse än skapandet av ett fåtal bostadsrätter. En lämpligare plats bör undersökas för lokalisering av bostäder i flerbostadshus.

3) Clara Lindblom (V) föreslår att ärendet återremitteras enligt följande:

Det råder ingen tvekan om att denna stadsdel är i stort behov av seniorbostäder, även om de bör vara upplåtna med hyresrätt eftersom det råder underskott på bostäder med denna upplåtelseform i Stockholm i allmänhet och Bromma i synnerhet. Detta ärende utgör dock ett exempel på så kallad frimärksplanering, där det saknats ett helhetsgrepp över hela stadsdelen. Resultatet blir att nyproduktion lokaliseras på en plats som hade kunnat undantas exploatering, om kontoret istället hade utgått från en områdesplanering som ser över möjligheterna till nyproduktion i hela stadsdelen.

Vänsterpartiet menar att samtliga av stadens markanvisningar bör utgå från en områdesplanering, som dessutom bör tas fram i nära dialog med de boende i området. Det finns en medvetenhet hos de flesta stockholmare om att den här staden behöver fler bostäder, och då särskilt hyresrätter med hyror som unga, studenter och äldre har råd att efterfråga. Om de boende involveras i ett tidigt skede i planprocessen kan de bidra med att peka ut lämpliga platser för nyproduktion, vilket både stärker den lokala demokratin och minskar risken för överklaganden som försenar byggstarten.

Beslutsgång i delen om återremiss

Vice ordföranden Maria Östberg Svanellind (S) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Vice ordföranden Maria Östberg Svanellind (S) finner därefter att nämnden beslutar enligt förslag från Jan Tigerström m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och vice ordföranden Maria Östberg Svanellind m.fl. (S).

Reservation

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Clara Lindblom (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

§ 11

Överenskommelse om exploatering med försäljning, för bostäder inom del av fastigheten Ulvsunda 1:1 i Bromma med NCC Boende AB

Dnr E2010-513-01443

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden ger kontoret i uppdrag att träffa överenskommelse om exploatering mellan exploateringsnämnden och NCC Boende AB avseende del

av fastigheten Ulvsunda 1:1 och träffa erforderliga avtal med en försäljningsinkomst om cirka 80 mnkr enligt vad som anges i kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 18 september 2013.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Jan Tigerström m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Clara Lindblom (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att ärendet återremitteras enligt följande:

Planområdet är naturmark och består till del av hällmark med uppvuxna tallar och annan för området karaktäristisk vegetation. Området används idag till lek och promenader. Dessutom utgör denna gröna lunga en nödvändig och hälsosam barriär (för buller och luftföroreningar) mot tunnelbanan och den starkt trafikerade Drottningholmsvägen.

Kvarteret Akka bör kunna utgöra ett alternativ för ny klimatsmart bostadsbebyggelse.

Beslutsgång i delen om återremiss

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind (S) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind (S) finner därefter att nämnden beslutar enligt förslag från Jan Tigerström m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Clara Lindblom (V).

Reservation

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Clara Lindblom (V) enligt följande:

Det kan inte ha undgått någon att Stockholm lider en akut brist på hyresrätter. Därför menar vi att det mest ansvarsfulla är att låta en majoritet av nyproduktionen de kommande åren vara hyresrätter, som dessutom upplåts med tomträtt. Den borgerliga majoritetens slentrianmässiga försäljning av stadens mark innebär nämligen inte bara att man undandrar framtida Stockholmare intäkter – det innebär också en misshushållning med gemensamma resurser.

Detta ärende befinner sig långt fram i planprocessen, varför Vänsterpartiet avstår från att begära återremittering den här gången. Men precis som tidigare vill vi peka på att kompensationen för den grönmark som tas i anspråk är alldeles för liten i det här fallet. En trappa och en lekplats är inte tillräcklig grönkompensation för grönmark som upplevs som värdefull av de boende i området.

§ 12**Överenskommelse om exploatering med försäljning, för bostäder inom fastigheten Liljeholmen 1:1 i Gröndal med JM AB. Genomförandebeslut**

Dnr E2009-513-00674

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner genomförandet av exploatering inom Liljeholmen 1:1 omfattande investeringsutgifter om ca 30 mnkr och ger kontoret i uppdrag att genomföra projektet.
- 2 Exploateringsnämnden ger kontoret i uppdrag att träffa överenskommelse om exploatering mellan exploateringsnämnden och JM AB avseende Liljeholmen 1:1 och träffa erforderliga avtal med en försäljningsinkomst om cirka 69 mnkr enligt vad som anges i kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 16 september 2013.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Jan Tigerström m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och vice ordföranden Maria Östberg Svanell m.fl. (S) föreslår (se beslutet).
- 2) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att ärendet återremitteras enligt följande:

Det finns många platser som lämpar sig väl för förtätning i Gröndal och Liljeholmen men denna del av Sannadalshöjden anser nämnden inte är en av dem. Den vegetationsklädda bergsslutningen ligger invid den uppskattade Stora Fågelsången och har stora värden för upplevelsen av detta område. Det föreslagna projektet slår sönder skalan på platsen och påverkar även karaktären på området i hög utsträckning. Exploateringsnämnden anser att skalan på bebyggelsen bör studeras ytterligare om marken ändå markanvisas och att husen bör göras åtminstone en våning lägre.

Exploateringsnämnden vill vidare betona att platsen har höga landskapliga- och ekologiska värden vilket framgår av Parkplan Liljeholmen, antagen 2008-02-14. Parkplanen anger som mål att bibehålla Sannadalshöjden som ett naturkvarter vilket nämnden ställer sig bakom. I Parkplanen hänvisas även till en rapport *Stockholms unika ekmiljöer*, där Sannadalshöjden har naturvärdesklass 3 och ligger inom kärnområde för ekförekomst i Stockholm. Området har i inventeringen fått beteckning akut restaureringsbehov. Nämnden vill se tydligare underlag kring hur man har för avsikt att ta vara på och restaurera de ekar som berörs för att kunna bedöma lämpligheten för markanvisningen.

Exploateringsnämnden anser vidare att om marken ska anvisas för nya bostäder så ska det göras som hyresrätter istället för bostadsrätter och för bebyggelsen ska gälla: energianvändningen ska inte överskrida 45-50 kWh/kvm/år.

Parkeringsstalet ska vara högst 0,3 per lägenhet. Grönytor som tas i anspråk ska ersättas med nya grönytor med likvärdig ekologisk funktion. Tillgänglighetsfrågorna ska vara prioriterade.

Gruppbestäder, som det är stor brist på i Stockholm, bör inplaneras.

- 3) Clara Lindblom (V) föreslår att ärendet återremitteras enligt följande:

Vänsterpartiet är positiva till nyproduktion på den aktuella platsen, då marken som tas i anspråk inte tillför något betydande mervärde för de boende i området och dessutom mycket positiva till att cykelbanan vid Lövholmsvägen upprustas i samband med projektet. Det är dock viktigt att den nya byggnationen anpassas till den kringliggande omgivningen, som bland annat består av kulturminnesmärkta byggnader. Stadsbyggnadsnämnden behöver således arbeta vidare med höjd och arkitektonisk utformning i den fortsatta detaljplane-processen.

Men med risk för att låta tjugiga, så måste vi ännu en gång påminna den styrande majoriteten om att det råder en akut bostadsbrist i den här staden. Den upplåtelseform som efterfrågas allra mest är hyresrätter, och särskilt sådana som har hyror som exempelvis unga och studenter har råd att efterfråga.

Staden måste därför prioritera hyresrätter framför bostadsrätten de kommande åren, och dessutom använda de kommunalpolitiska verktyg som finns för att pressa nyproduktionshyrorna. Det kan handla om att sänka parkeringstalen, uppdra åt de allmännyttiga bostadsbolagen att använda SABO:s Kombohus vid nyproduktion och även ställa krav på yt- och kostnadseffektivitet i exploateringsavtalen.

Beslutsgång i delen om återremiss

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind (S) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind (S) finner därefter att nämnden beslutar enligt förslag från Jan Tigerström m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S).

Reservation

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Clara Lindblom (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

§ 13

Markanvisning för skola inom fastigheten Vasastaden 1:112 samt Vasastaden 1:118 i Vasastaden till SISAB

Dnr E2012-513-01531

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden anvisar mark för skola inom fastigheten Vasastaden 1:112 samt 1:118 till SISAB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 18 september 2013.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Jan Tigerström m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och Clara Lindblom (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Maria Östberg Svanellind m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

att i huvudsak bifalla exploateringskontorets förslag till beslut
att därutöver anföra

Bristen på idrottshallar i innerstaden är påtaglig, och inom stadsdelen Norrmalm finns ingen fullstor idrottshall. När exploateringsnämnden skriver markanvisningsavtal med SISAB och begär att Stadsbyggnadsnämnden ska upprätta detaljplan, ska utgångspunkten vara att den nuvarande gymnastiksalen ska ersättas med en fullstor idrottshall. Den närmare utformningen och placeringen av hallen, och avgränsningen av markanvisningen, får ske inom ramen för den kommande detaljplaneprocessen.

- 3) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar att godkänna förslaget med följande tillägg:

För bebyggelsen ska gälla:

Energianvändningen ska inte överskrida 45-50 kWh/kvm/år.

Parkeringsplatser ska anläggas bara för varutransporter och för bilar som disponeras av personer med funktionsnedsättning.

Ett problem är att cirka 2 000 kvm parkyta tas i anspråk. Grönytor som försvinner ska ersättas med nya grönytor med likvärdig ekologisk funktion. Om det blir problem med denna kompensation kan det i detaljplanearbetet övervägas att lägga ett nytt plan ovanpå den nuvarande byggnaden – under förutsättning att det är möjligt med hänsyn till kringliggande bebyggelse. Träd som fällt ska ersättas i närområdet.

Tillgänglighetsfrågorna ska vara prioriterade.

Beslutsgång

Vice ordföranden Maria Östberg Svanellind (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Jan Tigerström m.fl. (M), Daniel

Forslund (FP) och Clara Lindblom (V).

Reservation

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag till beslut.

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Clara Lindblom (V) enligt följande:

Vänsterpartiet är positiva till utbyggnaden av skolan, eftersom behovet i stadsdelen är mycket stort. Däremot vill vi påpeka att frågan om reell grönkompensation bör utredas under detaljplaneprocessen, eftersom ett av barnen ofta använt markområde tas i anspråk som en följd av det här projektet. Betydelsen av stora och välplanerade skolgårdar är fastlagd, och bör garanteras elever såväl inom som utanför Stockholms innerstad.

§ 14

Markanvisning inom delar av fastigheten Årsta 1:1 inom stadsutvecklingsområdet Årstafältet för bostäder till Gyllenforsen fastigheter KB samt för parkering till Stockholms Stads Parkering AB

Dnr E2013-513-01579, E2013-513-00937

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom fastigheten Årsta 1:1 till Gyllenforsen fastigheter KB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden anvisar mark för parkering inom fastigheten Årsta 1:1 till Stockholms Stads Parkering AB.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 20 september 2013.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind (S) finner att nämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) enligt följande:

Det är med viss oro vi noterar att byggherrar drar sig ur Årstafältet. Vi har vid

andra tillfällen när nämnden behandlat exploateringen av Årstafältet framfört vår kritik och våra förslag. Det är ingen hemlighet att det kommer att bli extremt dyrt att bygga på Årstafältet inte minst med hänsyn taget till grundförhållanden med lerbotten och höga grundvattennivåer. Det är angeläget att följa kostnadsutvecklingen för exploateringen på Årstafältet.

Särskilt uttalande lämnas av Åke Askensten m.fl. (MP) enligt följande:

Parkering fungerar som ett starkt styrmedel för att påverka generering av biltrafik och därmed gaturummets kvalitet samt i förlängningen möjligheten att uppnå kommunala klimat- och miljömål. Avsikten med parkeringspolitiken ska inte vara att öka biltrafiken.

Stora samordningsvinster kan göras genom parkering i gemensamhetsanläggningar så som görs i detta fall. För de entreprenörer som köper in sig i anläggningen istället för att bygga egna parkeringsplatser innebär det t ex en möjlighet att enklare separera försäljning av bostäder och parkering och på så sätt inte lägga över betalningsbördan på dem som ej nyttjar bil. En grundläggande princip ska vara att boende som inte har bil ska slippa betala för parkeringsplats.

Vi vill betona att det är mycket viktigt att staden, genom sitt bolag Stockholms Stads Parkering AB tar sitt ansvar och planerar för parkeringshuset på ett sätt som leder till ett minskat bilanvändande. T ex bör en gemensam bilpool för boende i området vara en viktig beståndsdel i parkeringshuset.

Parkeringstalet bör vara högst 0,3 per lägenhet. Energianvändningen ska vara högst 45-50 kWh per kvm/år. Grönytor ska kompenseras med nya grönytor av motsvarande ekologisk kvalitet Tillgänglighetsfrågorna ska vara prioriterade. Gruppboende ska finnas i detta eller andra blivande bostadsområden i området.

Särskilt uttalande lämnas av Clara Lindblom (V) enligt följande:

Vänsterpartiet anser att den tidigare beslutade landskapsparken är ett utmärkt exempel på hur staden kan bevara grön mark i tätortsnära läge för kommande generationer och för rekreation. Vi menar att det finns stora värden i denna park som nu går förlorade. Landskapsparken har också använts som ett tungt argument för att förtäta Årsta.

I kommande detaljplaner kommer Vänsterpartiet att ta ställning till utformningen av varje enskild detaljplan inför beslut och samma sak gäller markanvisningar.

Vår grundinställning är dock att Årstafältet borde blivit den landskapspark som kommunfullmäktige år 2001 i full politisk enighet beslutade om, och menar att förtroendet för politiken har tagit skada av hur de borgerliga partierna skött frågan om Årstafältet.

Med detta som utgångspunkt, ställer vi oss positiva till att upplåtelsen i denna markanvisning är hyresrätt och att marken upplåts med tomträtt. Staden bör vidare verka för att nyproduktionen får hyror som exempelvis unga och studenter har råd att efterfråga, genom att använda den långa rad av kommunpolitiska verktyg som finns för att pressa produktionskostnaderna samt bygga yt- och kostnadseffektivt. Parkeringstalen bör hållas låga i hela området,

och intrånget i naturmark minimeras.

§ 15

Trafikverkets utställning av järnvägsplan för förlängning av Spårväg City från Djurgårdsbron till Frihamnen. Svar på remiss från kommunstyrelsen

Dnr E2013-330-01400

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att godkänna kontorens gemensamma tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets, trafikkontorets, stadsbyggnadskontorets, miljöförvaltningens och fastighetskontorets gemensamma tjänsteutlåtande från den 27 september 2013.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) enligt följande:

Spårväg city har redan från första början skötts illa. Tillfälliga lösningar har forcerats fram till höga kostnader, utan att ge nämnvärt högre andel kollektivtrafikresenärer. Hantering av Spårväg city har mötts av kritik från opposition i både landstinget och staden såväl som media och inte minst landstingets revisorer.

Det är uppenbart att risken för förseningar av den tidtabell rörande utbyggnad av Spårväg City etapp 2 som man nu lägger fram är stor. Det ska till detaljplaneförändringar längs vägen, ny bro till Lidingö och en mycket komplicerad passage av hamnområdet. Nu står det dessutom klart att sammankopplingen med Lidingöbanan kan ske tidigast 2020, inte som tidigare beräknat 2018. Återigen ser vi alltså hur stora investeringar, med högst oklara förutsättningar, stressas fram av den borgerliga majoriteten i landstinget. Basala fakta saknas, kostnader kan med all sannolikhet tillkomma och flera avgörande ekonomiska uppgifter saknas. Detta är ett väldigt oaktsamt sätt att hantera skattebetalarnas pengar på.

Mot bakgrund av de stora osäkerhetsfaktorerna och risken för omfattande fördröjningar bör vidare projekteringar av Spårväg city i sin nuvarande form avbrytas för att invänta klagande av grundläggande förutsättningar,

sträckning, tidsplan, kostnader och samhällsnytta.

Särskilt uttalande lämnas av Åke Askensten m.fl. (MP) enligt följande:

Det är glädjande att projektet Spårväg City går framåt även om man skulle önska att det gick i snabbare takt. Det är nu 8 år sen landstingsfullmäktiges majoritet (S, V, MP) sa ja till MP-motionen om en spårväg från västra Kungsholmen via city till Ropsten.

Särskilt uttalande lämnas av Clara Lindblom (V) enligt följande:

Vänsterpartiet instämmer i grova drag kontorets förslag på remissen från kommunstyrelsen, och menar att det är positivt att Spårväg City nu byggs ut så att det kan användas av fler, även om projektet är förenat med vissa osäkerhetsfaktorer. Vi ser det även som helt nödvändigt att arbetet fortsätter med att dra spår vidare från Djurgårdsstaden, via Ropsten, Hjorthagen och fram till det nya campusområdet i Albano.

§ 16

Försenad upprustning av parken i Snösättra. Svar på skrivelse från Clara Lindblom (V)

Dnr E2013-510-01658

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden åberopar kontorets tjänsteutlåtande som svar på skrivelse från Clara Lindblom (V) angående försenad upprustning av parken i Snösättra.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 1 oktober 2013.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind (S) finner att nämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Clara Lindblom (V) enligt följande:

Med tanke på att Rågsved är prioriterat i Söderortsvisionen är det mycket anmärkningsvärt att upprustningen av parken har försenats i tre år. Även om det finns förklaringar till detta uppfattas förseningen av Rågsvedsborna som en intäkt för att staden inte satsar lika mycket på parker och offentlig miljö i förorten, som man gör i Stockholms innerstad.

Vänsterpartiet menar att staden skyndsamt bör vidta åtgärder för att slutföra upprustningen av parken i Snösättra om så inte är fallet.

§ 17**Detaljplan för kv Mårtensdal i stadsdelen Södra Hammarbyhamnen. Svar på remiss från stadsbyggnadsnämnden**

Dnr E2011-513-01870

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden överlämnar och åberopar kontorets tjänsteutlåtande till stadsbyggnadsnämnden som svar på förslag till detaljplan för kv Mårtensdal i stadsdelen Södra Hammarbyhamnen, S Dp 2012-02448-54.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 25 september 2013.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Jan Tigerström m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), vice ordföranden Maria Östberg Svanell m.fl. (S) och Clara Lindblom (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att förslaget till detaljplan avslås.

Det är bra att staden växer inåt och det finns stora möjligheter till förtätning i t ex Södra Hammarbyhamnen och kring Gullmarsplan. Men det är inte främst kontor som behövs i Stockholm och minst hälften av projektet bör planeras för bostäder.

Det finns – förutom fokuseringen på kontor – en del problem med förslaget till detaljplan som bl.a. innebär att en svag men viktig ekologisk länk mellan två ekologiska kärnområden kommer att försvagas ytterligare. Om inga åtgärder vidtas kommer en ca 40 meter bred lövskogsridå att minska till ca 10 meter. Det finns en risk att den biologiska mångfalden i angränsande områden kan minska på lång sikt om länken bryts eller försvagas så starkt.

För att stärka sambandet föreslås att gatuträd planteras längs Hammarbybacken samt att man utföra en rondell med grönska. Vi anser ej att detta kan anses som tillfredsställande kompensation. Betydligt större kompensationsåtgärder måste ingå i detaljplanen för att säkerställa att sambandet i första hand inte minskar eller bryts men ännu hellre stärks genom att inkludera krav på fler ekosystemtjänster, gröna tak etc. Naturen behöver stärkas när staden växer.

I planområdet föreslås 540 parkeringsplatser. I planförslaget beskrivs detta som ett lågt parkeringstal. Det kanske är riktigt ur ett historiskt perspektiv, men motsvarar knappast framtidens utmaningar. Tillgången på parkeringsplatser har mycket stor påverkan på trafikvolymerna och därmed både på trängsel, buller, luftkvalitet och utsläpp av växthusgaser. Det aktuella planområdet har god tillgång till kollektivtrafik med hög kapacitet. Starka skäl talar därför för ett lägre antal parkeringsplatser än vad som föreslås i planen. Detta möjliggör i sin tur ytterligare byggnation.

För bebyggelsen ska gälla: Energianvändningen ska inte överskrida 45-50 kWh/kvm/år. Tillgänglighetsfrågorna ska vara prioriterade. Grönytor som tas i anspråk ska ersättas med nya grönytor med likvärdig ekologisk funktion.

Beslutsgång

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Jan Tigerström m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Clara Lindblom (V).

Reservation

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Clara Lindblom (V) enligt följande:

Områden som domineras av kontors- och verksamhetslokaler tenderar att skapa öde stadsdelar efter kontorstid, varför staden alltid bör eftersträva en blandning mellan kontor och bostäder i nya projekt. Eftersom denna del av Hammarby sjöstad helt kommer att domineras av industrilokaler och kontor, är det viktigt att staden vidtar åtgärder för att området ska upplevs som tryggt under dygnets alla timmar.

Liksom planeringen av all offentlig miljö, bör det fortsatta detaljplanearbetet ske ur ett genusperspektiv. Det innebär inte att den byggda miljön i sig är den grundläggande orsaken till att många kvinnor upplever en rädsla att utsättas av sexualiserat våld, eller att otryggheten helt enkelt kan byggas bort.

Vänsterpartiet vill dock framhålla att det är särskilt viktigt att områden som inte kommer att vara befolkade under stora delar av dygnet har en trygghetsskapande ljussättning, och utformas så att de upplevs som både orienterings- och överblicksbara. Områdets gröna inslag bör även kontinuerligt ses över, så att träd och buskar vid behov kan beskäras så att sikten förbättras och ytor öppnas upp.

§ 18

Markanvisningstävlingar för miljöspetsområden

Dnr E2013-513-01593

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner exploateringskontorets förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 1 augusti 2013.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Jan Tigerström m.fl. (M) och Daniel Forslund (FP) föreslår (se beslutet).

- 2) Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Clara Lindblom (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

att avslå den delen av förslaget som innebär exploatering av Rågsveds friområde
att därutöver anföra

Miljöspetsområden i all ära, men om det innebär exploatering av ett område som uppfyller kraven för att klassas som naturreservat så förtar det hela glansen. Rågsveds friområde utgör värdefull naturmark som både bidrar till den biologiska mångfalden och ger de boende i området möjlighet till rekreation.

Vi hänvisar till de lokala organisationer och nätverk som har bildats för att bevara friområdet, liksom till de drygt 2 000 namn som samlats in bland de boende i Rågsved för att stoppa exploateringen av marken. Staden måste sluta försöka finna nya sätt att bebygga detta område, lyssna till de boende och ge friområdet den naturreservatsstatus som det förtjänar.

- 3) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att ärendet återremitteras enligt följande:

Ge kontoret i uppdrag att ta fram förslag där inte lika mycket grönyta och ekologiskt viktiga områden tas i anspråk och i övrigt anföra följande:

Markanvisningstävlingar i samband med stadsutvecklingsområden är en mycket bra idé och något som behöver utvecklas. Det bör snarare vara regel än undantag att ordna markanvisningstävlingar där miljömässig- och social hållbarhet ingår i bedömningskriterierna.

Även särskilda så kallade ”spjutspetsområden” med extra höga miljökrav och satsningar på bra miljöteknik och en stadsmiljö som underlättar ett miljövänligt levnadssätt behövs för att skapa förebilder och för att ge möjligheter till innovativa miljöföretag att få ut sina produkter och tjänster.

Dock är det viktigt med en bra och tydlig uppföljning för att säkerställa byggherrarna verkligen lever upp till de krav som ställts. Det visar bland annat erfarenheter från Hammarby Sjöstad.

När de gäller de specifika områdena är de mindre lämpade ur miljösynpunkt. Ordenskapitlet ligger nära Judaskogens naturreservat och har stora ekologiska värden. Snösätra ligger på en plats som i dag är naturmark. Dessutom ligger det i nära anslutning till Rågsveds friområde där ett flertal rödlistade arter finns. Delar av Rågsveds friområde är dessutom utpekade som ett av Stockholm så kallade kärnområden. En exploatering av områdena skulle riskera att bryta viktiga biologiska spridningsvägar.

Beslutsgång i delen om återremiss

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind (S) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind (S) ställer övriga förslag mot varandra och

finner att nämnden beslutar enligt förslag från Jan Tigerström m.fl. (M) och Daniel Forslund (FP).

Reservation

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Clara Lindblom (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag till beslut.

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

§ 19

Övergång till digital ärendehantering för exploateringsnämnden

Dnr E2013-050-01467

Bordlades den 26 september 2013, § 7.

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden tillhandahåller surfplattor till de nämndledamöter och ersättare som väljer att inte få pappersutskick.
- 2 Från och med oktober 2013 distribuera nämndhandlingarna digital, parallellt med tryckta nämndhandlingarna till de nämndledamöter som väljer pappersutskick.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 2 september 2013.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind (S) finner att nämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Åke Askensten m.fl. (MP) enligt följande:

Det är viktigt att användandet surfplatta och dylikt är frivilligt. Även i framtiden kommer det att finnas personer som har problem att läsa på bildskärm och därför – eller av andra skäl – behöver ärendena på papper. Man kan inte heller begära att fritidspolitiker ska skriva ut stora mängder ärenden i sin bostad – sådana utskrifter bör ske i utrymmen där miljö- och hälsopåverkan har begränsats.

De kostnader som nämns är förmodligen stadens. Ingen politiker torde privat vara beredd att lägga ut de pengarna för något som i butik kan köpas till i stort sett halva priset.

Det finns anledning att ställa några frågor i detta ärende:

Varför har man bundit sig just till iPad och Applekonceptet när det finns flera andra kvalificerade tillverkare och produkter på marknaden?

Vem är den omnämnda "Stockholms stads upphandlade support" och vilka tider kommer denna support att vara tillgänglig?

Kommer den som inte vill ha iPad utan föredrar pappersversionen att få handlingarna samtidigt som de blir offentliga på Insyn?

Kommer den nya versionen av Insyn att förbättras den närmaste tiden?

Vid protokollet

Kristofer Stjernqvist